

LA REVOLUCIÓ FRANCESA 1789–1799

És el model clàssic de revolució burgesa:

- Pas d'un règim monàrquic absolutista a un règim parlamentari.
- Pas d'una societat estamental a una societat de classes on predomina la burgesia.
- Pas d'una economia senyorial al capitalisme liberal.

1.– Causes

- **1.1.– La revolució va ser el resultat de l'enfrontament de dos models d'organització econòmica i social diferents.** La burgesia s'enfronta a l'Antic Règim. A finals del s.XVIII havia un gran desequilibri entre el desenvolupament econòmic i l'estructura social i política de l'Antic Règim. **La burgesia tenia el poder econòmic i la noblesa el poder polític.** Les indústries s'anaven multiplicant i això significava prosperitat sobretot per la burgesia. Però aquesta prosperitat estava amenaçada per :
 - Les estructures feudals i gremials.
 - Limitacions de la llibertat de comerç i indústria.
 - La burgesia s'oposa al privilegi social i fiscal de la noblesa i el clergat.
 - La burgesia reclama un lloc a l'Estat i a la societat d'acord amb el seu poder econòmic.
 - La noblesa està aferrada al seu model feudal i no pot introduir les millores que demana la burgesia sense tocar aquest model .
- **1.2.– Problemes conjunturals durant la dècada de 1780.** Van ser l'espurna que va encendre el foc revolucionari:
 - Crisis de subsistència. Fallida de collites de cereals, crisis del vi i el bestiar a partir de 1788 que van provocar l'augment del preu del pa i en general de l'alimentació.
 - Disminució dels salaris. Entre 1785–1789 més de la meitat del poder adquisitiu.
 - Davallada de la producció. Deguda a la minva del poder adquisitiu dels pagesos va disminuir la demanda de productes.
 - Entrada de productes anglesos a França. A partir de 1786 un tractat de comerç franco–anglès obre les portes a productes anglesos.
 - Crisi industrial i atur. Deguda al punt anterior.
 - Crisi financera. La Monarquia francesa estava molt endeutada i només podia refer-se treient els privilegis fiscals a la noblesa i el clergat però no ho van fer i l'Estat va arribar mols a prop de la fallida financera.

2.– La Revolta aristocràtica.

La Revolució Francesa va esclatar per la revolta dels aristòcrates contra l'intent de la monarquia de reduir els seus privilegis.

El ministre de finances Calonne, davant la greu situació econòmica de la Corona, va projectar cobrar un impost proporcional a la renda de la terra a tots els propietaris agrícoles, noblesa inclosa. Els nobles, alegant que només els Estats Generals podien establir nous impostos, van demanar la seva convocatòria esperant tenir-hi la majoria suficient per rebutjar la proposta. El rei, en un principi, s'hi va negar però la burgesia i les classes populars també ho volien per intentar treure'n profit i la situació va forçar al monarca a convocar Estats Generals per al maig de 1789. El tercer estat es va organitzar per aconseguir canvis polítics que li fossin beneficiosos. Per aconseguir-ho calia reunir els mateixos representants que la noblesa i el clero junts. La monarquia li va concedir la doble representació (amb la protesta dels nobles) i el tercer estat va passar a tenir la meitat dels diputats de la cambra.

Els representants de tots els estaments van elaborar uns quaderns de queixes que reflectien el malestar de tots els grups respecte la monarquia de Lluís XVI però privilegiats i no privilegiats diferien en qüestions com la igualtat social o la dissolució del règim senyorial.

3.– La Revolució burgesa 1789–1792

Entre 1789 i el 1792 (proclamació de la República) L'Estat i la societat francesa es transforma sota els principis del liberalisme polític i econòmic.

3.1.– Dels Estats Generals a l'Assamblea Nacional constituent

- **Els Estats Generals van ser inaugurats** pel rei el 5 de maig de 1789 separant els estaments a l'hora de votar i votant per estaments i no per persones.
- **Conflicte entre tercer estat i la resta de la cambra.** Els membres del tercer estat superaven en número als membres del clero i la noblesa junts; però perquè això fos efectiu necessitaven que la votació fos individual i no per estaments. (tal com estaven les coses sempre perdien perquè eren dos contra un. Noblesa i clero contra tercer estat). Van demanar-ho al rei però es negà. Ells com a representants del 98% del poble es van constituir en Assamblea Nacional i s'atorgà el dret de decidir l'impost.
- **Suspensió de les sessions de l'Estat General.** El rei va suspendre les sessions i els diputats del tercer estat es van reunir a París i erigint-se en intèrprets de la voluntat de la nació es van comprometre a donar una constitució al país. Una bona part del clero i un petit grup de la noblesa liberal els van donar suport.
- **Deliberació conjunta i votació per cap.** Davant els esdeveniments, el rei va claudicar.
- **Els Estats Generals es van convertir en l'Assamblea Nacional constituent.**

3.2.– Revolució municipal i revolta pagesa.

- **Ni la noblesa ni la monarquia accepta la nova** situació malgrat el consentiment formal.
- **El rei recluta tropes i decideix endurir la política.** Els dirigents del tercer estat inciten al poble de París a prendre les armes i enfrontar-se a les tropes del rei.
- **Assalt a la Bastilla.** Els calien armes i les van cercar el 14 de juliol a l'odiada fortalesa on hi havia els presoners. La Bastilla es convertí en el símbol de la nova llibertat. **La Revolució va veure l'inici de la participació popular.**
- **Revolució municipal.** La burgesia parisenca no volia perdre el control dels esdeveniments i va organitzar la Comuna de París (en substitució de l'ajuntament) i la guàrdia nacional (una milícia burgesa) que adoptà l'escarapela tricolor (blau, vermell i blanc). La milícia estava formada per proletaris que havien de garantir el nou ordre davant els partidaris de l'antic règim però també davant les masses insurrectes. Moltes ciutats van seguir el model de París i els nous comitès, (no reconeixien més autoritat que l'Assamblea Nacional), van acabar assumint la majoria dels poders.
- **La Gran Por.** Del 20 de juliol al 8 d'Agost es va difondre pel camp rumors que parlaven de la invasió de tropes estrangeres o de bandits contractats pels nobles per reprimir les revoltes. Es va desenvolupar una gran revolta antisenyorial que consistí en l'assalt als castells i monestirs, la crema dels documents basats en la percepció dels drets feudals. **Aquesta revolta va ser bàsica per al desenvolupament de la revolució,** que fins aleshores s'havia limitat a París i ciutats dels voltants.
- **Monarquia Constitucional.** Amb la revolució municipal i la revolta pagesa era clar que la monarquia i les institucions de l'Antic Règim havien fracassat. **L'Assamblea Nacional va començar a governar i a transformar França en una monarquia constitucional.**

3.3.– La tasca de l'Assamblea Nacional: transformar França.

- A partir de l'agost de 1789 l'Assamblea va emprendre la **tasca de destruir l'Antic Règim i**

consolidar els principis de la Revolució.

- **Abolició del règim feudal.** Es van suprimir els drets que pesaven sobre les persones però els de les terres. Els pagesos quedaven en llibertat però havien d'indemnitzar els senyors per quedar-se amb la terra. Això era gairebé impossible per la majoria.
- **Declaració dels drets de l'home i del ciutadà.** Són drets naturals, inalienables i imprescriptibles de l'home: la **llibertat**, la **propietat**, **igualtat**. Va quedar establerta la llibertat de consciència i d'expressió, en canvi, no es va garantir ni el dret de reunió ni el d'associació. La sobirania residia en la nació. Només la nació tenia facultat per legislar, crear impostos o fer la guerra. Tots els homes eren iguals davant la llei i davant l'impost. Aquests principis es van ampliar a la Constitució de 1791.
- **Constitució de 1791.**
- Separació de poders, igualtat jurídica, el poder executiu continua en mans del rei, França es convertia en una monarquia constitucional.
- Assemblea Nacional. Sobirana en matèria financera, iniciativa en la elaboració de lleis, dret a declarar la guerra i signar tractats.
- Sufragi censatari. Tenien drets polítics els ciutadans actius (els propietaris)
- El rei té dret a vet. Pot suspendre durant 4 anys les decisions de l'Assamblea.
- **Administració de l'Estat francès.** Queda dividit en 83 departaments , subdividits en districtes, cantons i comunes administrades per càrrecs electes.
- **Nou sistema fiscal.** Basat en contribucions directes. Impost sobre terres, negocis, comerç. Abolició de les duanes interiors.
- **Terreny econòmic.** Consolidació de la propietat individual i llibertat de disposar del béns. Abolició dels gremis i de qualsevol mena de corporació, per tant no era permesa l'agrupació d'obriers o d'amos per fixar salaris i preus.
- **Dèficit financer de l'Estat.** Per superar-lo el novembre de 1789 es van desamortitzar els béns de l'església. Els diners de la venda d'aquests béns va servir per emitir nou paper moneda: l'assignat.
- **Manteniment del culte i el clero per part de l'Estat.**
- **Estat civil laic.** A'sutoritza el divorci.

El papat va condemnar la constitució i això va dividir el clergat francès. Uns van jurar-la i d'altres no.

3.4.- L'esperit de 1791: consolidació d'un règim de propietaris.

L'Assamblea Constituent era dominada per diputats dels antics Estats Generals i van intentar fer una **política de compromís**: impedir el retorn a l'Antic règim però també una radicalització de la revolució. Van oferir un pacte a la burgesia proletària i a la noblesa liberal; una unió d'èlits davant les masses proletàries i l'aristocràcia feudal.

Resum: La nova França es basava en un liberalisme favorable a la iniciativa individual i a la propietat privada i marginava sectors amplis de la pagesia i de les masses urbanes, que accedien a pocs canvis després de la revolució.

3.5.- La vida política: clubs, seccions i premsa.

Clubs:

- Es discutien els temes que es tractaven a l'Assamblea i es preparaven els projectes perquè la majoria de diputats pertanyien a clubs.
- S'hi van anar forjant la majoria de líders de la revolució..
- Foren molt nombrosos i de diverses tendències polítiques. **Els més importants** foren:
- **Jacobins.** En principi només admetia ciutadans actius però després de l'estiu de 1791 va quedar en mans dels diputats més extremistes com **robepierre**. El procés de radicalització es completà el

setembre de 1792, en què se'n van separar els girondins.

- **Club dels Cistercencs (Feuillants).** Es va fundar l'estiu de 1791 quan un grup de diputats més conservadors (**La Fayette**, Duport..) es van escindir dels jacobins. Tendència monàrquica moderada, es dirigia a la burgesia. Tenia la seu en un antic convent del Císter.
- **Club del Cordeliers. (Franciscans).** Políticament es situa a l'esquerra dels jacobins. Demanava el sufragi universal i era republicà des de l'estiu de 1791. Sessions obertes a tothom i dirigides especialment a petits burgesos i a artesans dels barris populars (els **sans-culottes**). En formaven part **Danton, Marat, Desmoulins...**

Seccions. Eren 48 districtes electorals en què es dividia París. Els electors es reunien a les seccions i discutien els problemes de la revolució, convertint-se en tribunes polítiques.

Prensa. Els diaris de les més diverses tendències polítiques sortien al carrer defensant o criticant les diverses opcions.

3.6.– El fracàs de la política de compromís.

Aquesta política va fracassar per :

- **L'actitud obstinada de l'aristocràcia i el clergat de no acceptar la nova situació.** Els aristòcrates i el clergat van promoure la contrarrevolució.
- Un esdeveniment va confirmar la impossibilitat de mantenir la revolució dins els límits establerts l'any 1791: **la fugida de París el 20 de Juny de 1791 de la família reial per anar a reunir-se amb les tropes austríaques.** Davant aquest fet els ciutadans van reaccionar de diferent manera:
- **La majoria de l'Assamblea** va prendre partit a favor de la innocència del rei i demanà que només fos suspès de les seves funcions.
- **Jacobins i cordeliers** van reclamar la seva destitució i l'esperit republicà va guanyar adeptes entre els sans-culotte.
- **Conspiració dels prussians i els austríacs.** Crèien que calia donar suport al rei. Davant això l'assamblea decidí el 20 d'abril de 1792 declarar la guerra a Àustria. *(els contrarrevolucionaris crèien que els austríacs restituirien l'absolutisme, l'alta burgesia veia nous mercats i per tant més poder econòmic. Els jacobins creien que abans d'exportar la revolució a altres països calia tenir-la ben consolidada a casa. Els girondins eren partidaris de fer la guerra perquè desapareixessin tots els rastres d'absolutisme i per això calia enfonsar l'aristocràcia d'una vegada per totes.).* La guerra va ser un fracàs per a França: les derrotes, la fam i la suposada complicitat del rei amb els enemics van exasperar els ànims i els sans-culotte van protagonitzar una insurrecció popular el 10 d'agost de 1792.
- **Insurrecció dels sans-culotte.** Es va assaltar el Palau Reial de les Tulleries, es va empresonar la família reial i es va proclamar la República. Es va fer, en definitiva, un nou pas en la revolució. **El pacte de compromís havia fracassat.** Entraven a l'escena política uns nous actors: els sans-culottes (artesans i treballadors) dirigits per la burgesia radical.
- **Sans-culottes.** *Petits artesans, botiguers i treballadors de les ciutats. Ingressos modestos i per tant molt sensibles a les pujades de preus. No tenien dret a votar, esperaven una revolució d'igualtat legal i també de fortunes. Freqüentaven els clubs i societats populars i després de la revolta d'agost de 1792 van esdevenir els més fermes defensors de la democràcia directa i els protagonistes de la radicalització de la revolució.*

4.– La revolució democràtica 1792–1794

A partir d'agost de 1792 la revolució va prendre un caire nou:

- **Convenció. Nova assemblea republicana triada per sufragi universal masculí.**
- Enfrontaments entre els dos grups republicans: jacobins i girondins.
- El grup de centre (**la plaine**) donava suport indistintament.
- **Girondins:** Republicans convençuts, creien que la revolució s'havia acabat perquè qualsevol altre pas endavant produiria el caos.
- **Jacobins:** Volien una revolució social més profunda i popular. Es van enfrontar als girondins amb el suport dels sans-culottes.

4.1.– Els problemes de la convenció girondina: la pàtria en perill.

Situació de la Convenció :

- Els reialistes han emigrat, per tant han desaparegut del mapa.
- 160 diputats girondins
- 200 diputats jacobins
- 400 diputats de La plaine

La Plaine va recolzar els girondins i adoptaren l'abolició de la monarquia i la proclamació de la República. Es va estrenar un nou calendari: era l'any I d'una nova era.

Primer problema entre girondins i jacobins: el judici del rei. Els girondins el volien castigar per traïció però tenien por que la seva mort donés un caire massa radical a la revolució. Els jacobins el volien executar sense paliatius. La votació fou favorable a l'execució que es va produir el 21 de gener de 1793.

La República té problemes. Durant l'hivern de 1793 els jacobins alerten el poble dels perills de França:

- **La guerra contra Europa.** Arran de l'execució del rei es crea la coalició antirevolucionària (Àustria, Prússia, Espanya, Holanda i Anglaterra). El govern girondí és ineficaç per mantenir un exèrcit.
- **Insurrecció pagesa de La Vendée.** Animada pel clergat i els nobles. Provocada per la manca d'aliments i la lleva forçosa.
- **Negativa a la fixació de preus màxims per als aliments.** L'especulació amb els aliments era inuportable i el poble demanava un preu màxim mentre els girondins no en fèien cas.

Davant aquest panorama **els jacobins van aconseguir** el suport de La Plaine i els sans-culottes i aconseguí **el poder.** El juny de 1793 els sans-culottes van forçar la convenció a detenir els principals dirigents girondins, amb Robespierre al capdavant. **La revolució va entrar en la seva etapa més radical.**

4.2.– Els jacobins al poder: la república democràtica i el terror.

La convenció jacobina (1793) estava formada per: jacobins, muntanyesos i masses populars.

Va desenvolupar els **principis de la democràcia social:**

- Sobirania popular
- Sufragi universal directe
- Eliminació absoluta de la feudalitat
- Proclamació del dret a l'existència per damunt de qualsevol altre.

Constitució de 1793 (any I):

- Símbol de l'aliança entre jacobins, muntanyencs i sans-culottes.
- Reconeix el sufragi universal.

- El dret a la igualtat està per damunt al dret a la propietat.

Les circumstàncies de la guerra van fer que la Constitució no s'arribés a aplicar mai i es va organitzar un **govern revolucionari** per acabar amb les contrarevolucions internes, que va suspendre en molts casos les garanties constitucionals. Es va estructurar en dos organismes:

- **El Comitè de salvació pública.** Format per 12 membres, entre ells **Robespierre**. Governava per decret. Al principi es dedicava a supervisar la labor dels òrgans executius de la convenció, però **al desembre de 1793 la Convenció li va atorgar el poder executiu** i Robespierre eliminà els seus rivals i implantà un règim dictatorial. Això significà la tornada a la centralització i el destí de la França revolucionària quedà en mans d'un grup reduït d'homes que comptaven amb el suport dels sans-culottes i els comitès revolucionaris. **Accions que van emprendre Robespierre i el Comitè:**
- Creació d'un exèrcit nou per defensar el país i reprimir les accions contrarevolucionàries. Es decretà la lleva en massa.
- Implantació d'un sistema de preus màxims i salaris fixos per assegurar l'existència de provisions i lluitar contra l'especulació. Abolició del rescat sobre els drets feudals i la venda de béns nacionals es va fer en lots petits perquè els pagesos poguessin accedir-hi.
- Nou pla d'educació. Obligatorietat i gratuïtat de l'ensenyament primari.
- Distribució dels béns dels sospitosos entre els patriotes indigents.
- Es va prohibir la mendicitat perquè atemptava contra la dignitat humana.
- Sistema d'assistència a la infància, la maternitat, la vellesa i la malaltia.
- Institució del règim del terror per aplacar l'oposició interna.
- El novembre de 1793 la Convenció va **substituir el calendari gregorià per un de republicà que començava el dia de la proclamació de la república** (22 de sept. 1792)
- **Procés de descristianització** i imposició d'un nou culte cívic, el de la raó. La Comuna de París va ordenar tancar totes les esglésies de la ciutat.
- **El Comitè de seguretat Nacional.** Instrument utilitzant durant l'època del terror per frenar la contrarevolució, juntament amb la llei de sospitosos. Els tribunals revolucionaris jutjaven els sospitosos i si eren culpables els executava; així doncs, molts contrarevolucionaris van ser executats i la major part d'insurreccions de monàrquics i girondins anulades.

4.3.– La caiguda dels jacobins

A la primavera de **1794** la República estava salvada però els republicans estaven dividits:

- **Sans-culottes.** Demanves reformes més profundes pel que fa a la igualtat, límit de fortunes i indigents.
- **Moderats (Danton).** Volien la fi del Terror. Els moments difícils havien passat i molts conspiraven contra Robespierre.

Robespierre va perdre el recolzament de bona part dels jacobins a causa de les represàlies massives contra els partidaris de ambdues faccions, molts dels quals van ser guillotïnats, (entre ells Dalton). Per altra part, les victòries de l'exèrcit francès a l'exterior van fer augmentar la confiança del poble que considerava excessives les mesures de seguretat imposades per Robespierre. El descontentament inicial no va tardar en transformar-se en una autèntica conspiració. Tots els seus enemics van tramir la seva caiguda: els supervivents d'una esquerra destrossada per la repressió, la burgesia que odiava les mesures econòmiques implantades, els diputats de La Plaine que volien erradicar el Terror. A la fi Robespierre i 98 dels seus seguidors foren detinguts i decapitats el 27 de juliol de 1794, dia en que es considera finalitzada la República del terror o la virtut.

5.– La República burgesa 1794–1799

Una vegada desapareguda la possibilitat d'una revolució democràtica i popular amb els sans-culottes al capdavant, la Convenció va ser dirigida per la burgesia moderada de La Plaine.

5.1.– La Convenció Termidoriana.

Eliminació de les mesures jacobines i tornada als principis de 1791. Mesures principals:

- Suspensió de la Constitució jacobina de 1793.
- Depuració dels jacobins i sans-culottes mitjançant el tancament del club jacobí i les societats populars.
- Reestructuració de tribunals i comitès.
- Supressió de l'economia jacobina.
- Alliberament dels empresonats.
- Restitució dels béns als condemnats.
- Reparaició del culte catòlic a les esglésies.
- Signatura de tractats de pau amb Prússia i Holanda.
- Davant l'austeritat jacobina, ara es buscava el luxe i el plaer.

Problemes de la Convenció:

- **Brot popular.** A principis de 1795 les dificultats econòmiques van fer ressorgir un grup que reclamava el restabliment de la Constitució de 1793 i les societats populars.
- **Cop dels reialistes.** No havien renunciat als seus objectius i van produir un cop sufocat per Napoleó bonaparte.

Nova constitució (estiu 1795):

- Abolició del sufragi universal.
- Restauració de la llibertat econòmica i del dret a la propietat.
- Es va mantenir la divisió de poders però el legislatiu es va dividir en: consell dels ancians i consell dels cinc-cents.
- El poder executiu queda en mans d'un directori.

La Constitució va ser aprovada per un plebiscit i **la Convenció es va dissoldre per donar pas a un nou règim polític: El Directori.**

5.2.– El Directori: la república de propietaris.

Va afrontar problemes econòmics i polítics.

Econòmics:

- La supressió de l'economia dirigida jacobina va comportar l'augment de la inflació.
- Els preus pujaven i els sous es depreciaven.
- Les mercaderies escassejaven i els especuladors s'enriquien.
- Assalariats, artesans i comerciants abocats a la penúria.

Polítics: La situació econòmica va reactivar l'oposició política:

- Esquerra. Sans-culottes i jacobins. Demanen mesures socials per pal·liar la misèria. Mitjançant "la conjura dels iguals" assalten el poder però fracassen i són executats.
- Dreta. Reialistes. S'organitzen contra el Directori.

El Directori havia d'impedir un gir a qualsevol de les dues opcions polítiques i això li va costar un ràpid desprestigi.

En canvi, en política exterior, napoleó tenia molts èxits.

L'erosió que patia el Directori contraposat als èxits de l'exèrcit donaven cada vegada més pes a aquesta instiució dins la vida de la nació. Davant la inestabilitat política, econòmica i social, la burgesia va pensar en l'exèrcit com a única solució per a mantenir l'ordre social, consolidar les conquestes exteriors i mantenir els principis de 1791.

El 9 de Novembre de 1799, Napoleó Bonaparte, heroi de l'exèrcit francès, va donar un cop d'Estat. Es va dissoldre el Directori i Napoleó va concentrar tot el poder a les seves mans anomenant-se cònsol.

La República burgesa s'havia acabat i donava pas a una dictadura militar.

EL PERIODE NAPOLEÒNIC

Napoleó fou l'hereu dels principis de la rev.. Es malfiava dels privilegis dels nobles però va crear una nova aristocràcia; menyspreava al poble baix pel seu perill revolucionari; odiava la reialesa però va crear una nova dinastia. En definitiva va ser l'home que va voler imposar la llibertat a Europa però la seva mateixa ambició el va convertir en un dèspota.

1.-El Consolat 1799-1804

Amb el cop d'estat va clausurar el Directori i va assumir tot el poder inaugurant un nou període: El Consolat.

Els grups més beneficiats de la rev. Havien estat la burgesia dels negocis i els pagesos propietaris; ara esperaven una època de calma que afavorís els seus negocis. Per això van admetre un govern fort i autoritari.

Tasca de Napoleó i el Consolat:

- Institucionalitzar les conquestes de la revolució francesa.
- Marginar els reialistes.
- Deturar republicans i jacobins.
- Consolidar l'expansió territorial a Europa.

1.1.- La Constitució de l'any VIII i el nou règim.

Va néixer amb la voluntat de posar fi al descontrol revolucionari i per això va donar grans poders a l'executiu i va restringir el legislatiu:

- Absència d'una declaració dels drets de l'home.
- Poder executiu en la mà de 3 cònsols, tot i que Napoleó tenia poders molt amplis.
- Restabliment del sufragi universal, indirecte i no secret. Els electors escollien unes llistes de notables d'on s'escollien els representants.
- Debilitat del poder legislatiu davant l'executiu.

La tendència a concentrar el poder en una sola persona s'amplià l'any 1802 quan napoleó va ser declarat cònsol vitalici. Això comportà canvis en una nova Constitució. Els poders de Bonaparte eren cada vegada més grans i **la República es convertia en una ficció i Napoleó en un monarca sense títol.**

1.2.- L'obra legislativa: la consolidació del model reformista de 1791.

- Igualtat davant la llei
- Igualtat davant l'impost
- Igualtat davant la propietat.

El **preu** de tot això va ser **prescindir de l'ideal revolucionari de llibertat**:

- **Centralització administrativa.** Per consolidar la societat revolucionària.
- Dependència del govern de París. Es va reformar l'administració provincial per fer-la més dependent de París.
- Els prefectes. Feien complir les ordres del govern en el seu departament. Eren nomenats pel cònsol.
- Els jutges del tribunal de cassació eren proposats pel primer cònsol.
-
- **Nou codi civil.** Unifica tots els francesos sota les mateixes lleis. Recull els principis liberals de 1789 però refusa les conquestes democràtiques de 1793. Va significar una defensa burgesa del dret de la propietat, tant contra els antics beneficiaris del dret senyorial, com contra els que no havien accedit a la propietat.

1.3.– Pacificació interior i exterior.

Interior:

- **Marginació de les forces que tenallaven el règim:** jacobins i sans-culottes per un cantó, i reialistes per un altre.
- **Jacobins i sans-culottes.** Amb l'excusa d'un atemptat que va patir Napoleó, van ser detinguts i deportats els principals dirigents.
- **Reialistes:** Va intentar integrar-los al nou règim i per això va fer algunes concessions: retorn dels emigrats, va exigir al clero que acatés tan sols la nova Constitució. Els que no van voler sotmetre's els va reduir per les armes a començaments de 1800. Napoleó era conscient que per triomfar havia de desposseir els reialistes del suport que rebien del clero. Per això va creure indispensable establir bones relacions amb el papat i l'església francesa.(1801).

Exterior:

- **Triomf davant Àustria.**
- **Triomf davant la Gran Bretanya.**

Va aparèixer a ulls dels francesos com el pacificador. Això va augmentar el seu prestigi.

L'època del Consolat va acabar l'any 1804 quan Napoleó va ser nomenat emperador. França s'havia transformat en un imperi que diferia de l'antic Règim i de la França revolucionària.

Tipus d'organització	Abans de la Revolució	Revolució Liberal 1789–1792	Rev. democràtica 1792–1794	Consolat 1799–1804
Organització poder	<u>La Monarquia</u> és d'origen diví i el seu poder prové de Déu. <u>El rei</u> concentra tot el poder. <u>Les organitzacions polítiques</u> no son legals.			

	<u>No hi ha constitució.</u> El rei és l'encarnació de la legalitat. <u>La reialesa</u> és hereditària <u>Assamblea legislativa.</u> No és permanent. <u>Libertats individuals.</u> No es reconeixen ni es respecten.
Organització judicial	<u>Jurisdicció diversa i confusa:</u> reial, senyorial, eclesiàstica. <u>Codis legals molt variats.</u> <u>Jutges vitalicis.</u> <u>La justícia s'ha de pagar.</u> <u>Tortura, càstigs a galeres, deportacions...</u>
S. bancari i fiscal	<u>Desigualtat davant l'impost.</u> <u>Pluralitat i diversitat d'impostos:</u> reials, noviliaris, eclesiàstics. <u>Pressupost de l'Estat.</u> L'aprovava o no el rei segons la seva voluntat. <u>No hi havia banc central</u> que monopolitzés la moneda. <u>Diversitat de moneda.</u>
Església i culte	<u>Propietària de moltes terres.</u> <u>Cobrava el delme</u> <u>Confessionalitat de l'Estat.</u> <u>Ensenyament.</u> Control quasi absolut.
Vida econòmica	<u>Drets senyorials sobre les terres.</u> <u>Monopoli del tràfic comercial</u> amb les colònies. (Companyies privilegiades). <u>Reglamentació del treball artesà.</u> (Per part dels gremis). <u>Duanes interiors i exteriors.</u> <u>Intervenció estatal en l'economia.</u> <u>Limitació de la iniciativa privada.</u>

Societat	<u>Estamental</u> . Sense mobilitat social.
	<u>Privilegis fiscals</u> . Segons naixement.
	<u>Monopoli d'accés</u> als càrregs més elevats per part dels privilegiats.

1

9